
Danske Vandværkers høringsvar til Regions Sjællands udviklingsstrategi 2024-2033

Hos Danske Vandværker har vi med stor interesse læst udkast til Region Sjællands udviklingsstrategi for 2024-2033. Vi er glade for, at ikke mindst det grønne område har vægt i strategien, og at der bl.a. er fokus på at beskytte drikkevandet.

Vi vil således gerne fremhæve følgende elementer i strategien:

Den grønne region

Indvinding af sand, grus og sten (s. 25):

"Region Sjælland er storleverandør af råstoffer som sand, grus og sten til anlægs- og byggeprojekter på hele Sjælland. Det er ikke uden konsekvenser. Vi løber tør for visse råstoffer i undergrunden inden for en 30 årig periode, og indvindingen i råstofgravene belaster naturen og klimaet og er til gene for de borgere, som bor tæt på."

Udvinning af grus og sand er helt klart en udfordring – ikke kun fordi der er mangel på råstoffer, men også fordi råstoffer typisk indvindes i områder, hvor der i forvejen er dårlig naturlig beskyttelse af drikkevandet, det vil sige, at lerdækket er under fem meter.

Når der ændres så drastisk i de fysiske forhold, som kan være styrende for grundvandets strømning og påvirkning, er man nødt til at dokumentere, at påvirkningen ikke er negativ. Hvis der for eksempel indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, kan det være nødvendigt at etablere afværgeforanstaltninger, så maskinerne kan komme til. I en råstofgrav vil afværgeforanstaltninger medføre en såkaldt ned-sænkningstragt, som kan ændre vandværkets indvindingsopland. Derved er der risiko for, at forurenede områder, som før lå uden for vandforsyningens indvindingsopland, bliver indkapslet i indvindingsoplandet, og at en ny forureningstrussel opstår.

Danske Vandværker anbefaler, at råstofindvindere dokumenterer, at udgravningen af råstoffer i nærheden af en vandforsyning, ikke påvirker vandforsyningssikkerheden negativt.

Beskyttelse af drikkevandet (s. 25-26)

"Vand er en anden kostbar naturressource, vi skal værne om og bruge med omtanke. Grundvandet er overudnyttet i store dele af regionen, og flere steder er pesticider, PFAS og andre forureningskilder en trussel mod vores drikkevand og borgernes tryghed og sundhed."

"For at sikre en bedre balance mellem mennesker, miljøet og klimaet, må vi samarbejde på tværs af interesser om skabe de nødvendige grønne løsninger og forandringer for fremtiden."

Vand er en både kostbar og udfordret ressource, også i Region Sjælland, hvor vandressourcen for en stor del er overudnyttet, og hvor diverse forureningskilder udgør en trussel mod grund- og drikkevandet.

Samtidig presser den grønne omstilling sig på, og vi ser i stigende omfang, at vand også skal bruges til energiformål som PtX. Vi står altså i en situation, hvor vi gerne vil have vand til både drikkevand, markvanding, produktion og PtX, samtidig med at vi på grund af klimaforandringer formentlig vil opleve

perioder om sommeren med længerevarende tørke. Det er derfor vigtigt, at der arbejdes med, hvordan vandressourcen udnyttes og fordeles.

Vi kan derfor også til fulde bakke op om nedenstående fra strategien (s. 26):

”Der er stort behov for rent vand til borgere og virksomheder. Grundvandet er derfor overudnyttet i store dele af regionen og herudover er det forurenet med pesticider mange steder. Samtidig forventes det, at den grønne omstilling vil øge presset med behovet for store mængder af ultrarent vand til nye grønne teknologier som eksempelvis Power-to-X.”

Helhedstilgang til arealanvendelse

Samtidig er der behov for at have en helhedsorienteret tilgang til arealanvendelsen i regionen. Her har Danske Vandværker over de sidste år arbejdet sammen med Region Sjælland i Partnerskab for bæredygtig vandforsyning mhp. at finde nye metoder til at sikre bedre arealudnyttelse og synergi, og projektet har ført til at rigtig god dialog på tværs af interessenter.

Vi har haft stor glæde af at indgå i partnerskabet under den nuværende udviklingsstrategi, hvor vi i fællesskab har kunnet løfte dagsordenen omkring grundvandsbeskyttelse.

For os er det afgørende, at vi i regi af den nye udviklingsstrategi 2024-2033 kan fortsætte det gode arbejde med projektet *helhedsorienteret arealplanlægning*, hvor der på udvalgte caseområder kan ses på en mere optimal arealfordeling.

Den attraktive region

I skriver i jeres strategi (s. 8), at:

” Stærke fællesskaber er vigtige for en øget inklusion, trivsel og sundhed blandt regionens borgere.”

Hos Danske Vandværker er vi helt enige i, at det er vigtigt at støtte de lokale fællesskaber og det lokale foreningsliv, for at gøre det attraktivt også at bo i yderområder af Danmark. Som forening arbejder vi for at understøtte de forbrugerejede vandværker, hvor borgerne selv ejer deres vand og er med til at drive det lokale vandværk, hvilket både kan være med til at fremtidssikre drikkevandsforsyningen, men også understøtte det lokale sammenhold og engagement.

Det kunne fremadrettet være interessant at arbejde med, hvordan forskellige grupper engageres lokalt, men også hvordan lokale borgerforeninger kan være med til at beskytte grundvandet og den lokale natur.

Venlig hilsen

Susan Münster

Direktør
Danske Vandværker